

Demokracija sama po sebi ni še nič

Te pritiske upoštevamo, a tudi, da se jim je mogoče upreti. Vsa veljavna pravna ureditev, slovenska, evropska in mednarodna, priznava v Sloveniji legitimnost in avtoriteto naše demokracije in naše države. Saj nas ni nihče okupiral z vojsko kot leta 1941; pa smo se znali takrat z neko provizorično državo upreti tudi temu. Sedanji razkroj ni vsiljen od zunaj. Je produkt odsotnosti naše lastne države, produkt zasebnih interesov in dejanj, ki so v Sloveniji nadomestili državo: nikakor večinskih, a vsekakor najvplivnejših.

Kako to, v demokraciji? Ne vpletajmo ideologij. Večina najbolj skorumpiranih držav na svetu je demokracij, demokracija sama po sebi ni še nič. Številne najuspešnejše kapitalistične razvojne zgodbe so speljali nedemokratski režimi. Prav vse te zgodbe, tudi v demokracijah, pa so bile speljane z velikim angažiranjem politike in države. Za to gre. Glavna skrivnost kapitalistične uspešnosti – uspešnosti tehnološko, ekonomsko in socialno izredno kompleksnih družb, vselej na robu kaosa in razkroja – je v njihovi sposobnosti, da si ustvarijo tej kompleksnosti dorasel politični razred, ki bo znal dobro voditi gospodarstvo in državo, v demokraciji ali drugače.

V današnji »Evropi« morajo imeti države pravno formo demokracije. Glavni problem slovenske tranzicije je bil, kako obvladati svojo novo demokracijo tako, da bo dajala Sloveniji dobre politike, ki bodo znali dobro voditi državo. Za to, da bo dajala »svoboda« napredek in blaginjo, in ne razkroja, morajo poskrbeti aktivne in visoko profesionalne nacionalne politične elite. V prvem obdobju tranzicije je slovenska država – bolj ko ne po inerciji – še nekako delovala, zdaj nič več. Neoliberalni politiki so jo prepustili zasebnim ekonomskim in predvsem finančnim interesom, s popolno izgubo občutka, da imajo še kakšno lastno funkcijo in odgovornost v sistemu. Pa je šlo vse državno, vse skupno, javno in vse nacionalno k vragu. Samo zdi se, da je še tu. Za kuliso »javnega sektorja« in za kuliso »države« so že skoraj vse motivacije in vsa delovanja zasebna. Svoje nove osamosvojene države še nismo niti začeli vzpostavljati. Doslej je samo razpadla stara; nove še ni.